

10.09.2024

Dnro 642/03.04.04.10/2023

Asia Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat Lahden Seudun Vanhemmat ry, Lahden englanninkielisten luokkien tuki ry ja Harjun koulun vanhempaintoimikunnan jäsenet [REDACTED]

Päätös, josta valitetaan

Lahden sivistyslautakunnan päätös 14.2.2023 § 13

Asian käsittely kunnassa

Sivistyslautakunta on 13.12.2022 (§ 140) päättänyt, että Tiirismaan ja Harjun peruskoulut yhdistetään hallinnollisesti ja Harjun toimipiste lakkautetaan 1.8.2023 alkaen.

Lahden Seudun Vanhemmat ry ja sen asiakumppanit ovat oikaisuvaatimuksessaan vaatineet sivistyslautakunnan päätöksen kumoamista.

Sivistyslautakunta on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Lahden Seudun Vanhemmat ry ja sen asiakumppanit ovat vaatineet sivistyslautakunnan päätösten kumoamista ja asian palauttamista sivistyslautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Koulujen yhdistämistä koskeva päätös on hallintolain 31 ja 41 §:n, perusopetuslain 3 §:n ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n vastainen.

Lahteen perustetuilta kumppanuuspöydiltä ei pyydetty lausuntoa. Kumppanuuspöydät olisivat olleet asiassa tärkeitä eri näkökulmien esille tuojia. Lahden keskusta-alueen kumppanuuspöytä esitti kannanoton oma-aloitteisesti.

Yhdistämispäätös on kotien kanssa tehtävää yhteistyötä koskevan perusopetuslain 3 §:n vastainen. Lausuntopyyntö ja päätöksentekomenettely eivät osoita, että vanhempien osallistumista päätöksentekoon olisi tuettu. Lausuntopyyntöstä välittyy se mielikuva, että päätös olisi tehty jo ennen kuulemisia ja lausuntopyyntö olisi esitetty vain nimellisenä. Tämä tulee esille myös siinä, että lausuntopyyntöä oli väärä päivämäärä.

Lausunnot on pyydetty toimittamaan Lahden kaupungin kirjaamoon 12.12.2022 kello 15 mennessä eli vain 25 tuntia ennen päätöskokousta, minkä vuoksi päätöksenteon valmistelussa ei ollut mahdollisuutta perehtyä lausunnoissa esitettyihin näkemyksiin. Sivistyslautakunnan pöytäkirjassa ei ole mainintaa lausuntojen käsittelystä sivistyslautakunnan kokouksessa eikä asiaan kuuluvia liitteitä. Asian valmistelussa ei ole noudatettu hallintolain 41 §:ää.

Asiaa valmisteltaessa ei ole selvitetty erilaisia koulujen yhdistämisvaihtoehtoja eikä erilaisia päätösvaihtoehtoja ole esitetty lautakunnalle. Valituksenalaisen päätöksen pöytäkirjassa todetaan, että vaihtoehtoisista ratkaisuista on ollut käytettävissä kustannuslaskelmat, mutta mistään ei ilmene, mitkä nämä vaihtoehtoiset ratkaisut ovat. Harjun ja Tiirismaan koulujen henkilöstölle pidetyistä virallisista kuulemistilaisuuksista 28. ja 29.11.2022 ei ole saatavilla kirjauksia, vaikka suullisesti esitetyt mielipiteet on kirjattava. Vanhempainillasta 23.11.2022 ei tehty muistiota. Opetus- ja kasvatusjohtajan mukaan lautakunnan kokousaineistosta on puuttunut Harjun koulun opettajien lausunto. Sivistyslautakunnan päätöspöytäkirjassa ei ollut asiaan kuuluvia liitteitä.

Koulurakennus, jossa Harjun koulu toimii, sisältyy Museoviraston, ympäristöministeriön ja Kuntaliiton valtakunnallisesti arvokkaiden kohteiden luetteloon. Luettelo on velvoittava ja tulee ottaa huomioon kaikessa kohteeseen suunnittelussa maankäytössä. Sivistyslautakunnalle annettu päätösesitys ei huomioi kansainvälistä Faron yleissopimusta eli kulttuuriperinnön yhteiskunnallista merkitystä koskevaa Euroopan neuvoston puiteyleissopimusta, mistä syystä päätös on myös tämän vuoksi syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Valittajat pyysivät 21.3.2023 kirjaamoa toimittamaan kaiken sen aineiston, jota on käytetty päätöksen valmistelussa. Pyyntöön ei vastattu kolmen arkipäivän aikana. Sivistyslautakunnan päätös on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n vastainen.

Lausunnot ja selitykset

Sivistyslautakunta on lausunnossaan todennut muun ohella, että sivistyslautakunnan jäsenten tietoon ja päätöksenteon tueksi on annettu kaikki asiakirjat, joihin valmistelu on perustunut. Harjun koulun opettajien lausunto on

vastaanotettu ja kirjattu kirjaamossa järjestelmään, jossa se on ollut käytävissä päätöksenteossa. Valmistelussa käytössä olevia asiakirjoja ei ole liitetty esityslistaan, jolloin niitä ei voi asianhallintajärjestelmässä siirtää myöskään pöytäkirjan liitteiksi. Sivistyslautakunnalla on ollut mahdollisuus perehtyä saatuihin lausuntoihin ja esittää niitä koskevia huomioita lautakunnan kokouksessa. Sivistyslautakunnan tietoon on tuotu vaihtoehtoisia ratkaisuja, mutta lautakunta on tehnyt yksimielisen päätöksen esittelijän päätösehdotuksen mukaisesti.

Viranomaisella on täytännyt hallintolain 41 §:n mukaisen vaatimuksen vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta. Koulujen yhdistämispäätöksen valmistelussa kodin ja koulun välinen yhteistyö toteutettiin siten, että huoltajille ja koulujen henkilöstölle järjestettiin informaatio- ja keskustelutilaisuudet. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin vielä erilliset kuulemistilaisuudet. Sivistyslautakunnalle esitettiin tilaisuuksissa tehdyt havainnot ja harkinnassa oleva muutosesitys marraskuussa 2022. Valittajille on annettu heidän pyytämänsä asiakirjat 5.4.2023.

Valittajat ovat antaneet selityksen. Vaikutusten ennakoarviointina ei ole esitetty konkreettisia arvioita Harjun ja Tiirismaan peruskoulujen yhdistämisen vaikutuksista. Toimitetuista materiaaleista puuttuu myös muun muassa riskianalyysi. Vaihtoehtoisten ratkaisujen kustannuslaskelmia koskevasta asiakirjasta puuttuvat selkeät summat ja konkreettisesti arvioidut kustannukset. Siitä vaihtoehdosta, että Harjun koulu muuttaisi väistötiloihin ja rakennettaisiin uusi koulu, ei ole saatavissa asiakirjoja. Vanhempainillasta 23.11.2022 ei ole saatavissa kirjauksia, vaikka sivistyslautakunta on todennut, että sille esitettiin tilaisuuksissa tehdyt havainnot.

Sivistyslautakunnan ratkaisu johtaa merkittäviin maankäyttömuutoksiin alueella. Faron sopimuksen eettisten ohjeiden pohjalta on asiassa osoitettavissa lukuisia laiminlyöntejä kuulemisessa ja osallistamisessa. Asiakirjoista ei selviä, miten Harjun koulurakennuksen ja sen toiminnan kulttuurihistoriallisen ulottuvuus on ollut lautakunnan käsittelyssä. Museolain tarkoittamalta kulttuurihistorian asiantuntijaviranomaiselta eli Päijät-Hämeen alueelliselta vastuumuseolta ei ole pyydetty kannanottoa asiassa.

Valittajat eivät saaneet Lahden kaupungin kirjaamosta kaikkia asiakirjoja, jotka on toimitettu hallinto-oikeudelle sivistyslautakunnan lausunnon liitteinä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamista koskevat valitusperusteet

Hallintolain 41 §:n 1 momentin mukaan silloin, kun asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon

tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Tiirismaan ja Harjun koulujen opetushenkilöstölle on järjestetty koulujen yhdistämistä koskevat tiedotustilaisuudet 7.11.2022 ja 15.11.2022 sekä kuulemistilaisuudet 28.11.2022 ja 29.11.2022. Koulujen oppilaiden huoltajille on järjestetty esittely- ja keskustelutilaisuus 23.11.2022. Tilaisuuksissa esitetyn materiaalin mukaan opetus- ja kasvatustohtori sekä vastaava rehtori ovat tilaisuuksissa selvittäneet muun ohella koulujen yhdistämisen perusteita, yhdistymisen tukiprosessia, tulevia johtamisjärjestelyjä, uuden kampuksen tilaratkaisuja ja yhdistymisen vaikutuksia muihin keskustan alueen kouluihin. Sivistyslautakunnan hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan tilaisuuksissa kuultiin huoltajien ja henkilöstön ajatuksia ehdotuksesta ja vastattiin kysymyksiin. Koulujen hallinnollisesta yhdistämisestä on 25.11.2022 pyydetty lausunnot Tiirismaan ja Harjun peruskouluilta, niiden oppilaskunnilta, vanhempainyhdistykseltä ja -toimikunnalta, Lahden nuorisovaltuustolta, ammattiliittojen edustajilta ja Lahden seudun vanhemmat ry:ltä. Lausunto on tullut toimittua kaupungille 12.12.2022 kello 15 mennessä. Lausuntopyyntössä on kerrottu, miksi koulujen yhdistämistä esitetään ja miten asian valmistelu etenee. Harjun koulun henkilökunta, vanhempaintoimikunta ja oppilaskunta, Lahden englanninkielisten luokkien alakoulun oppilaskunta ja opettajat, Tiirismaan koulun vanhempainyhdistys, Lahden englanninkielisten luokkien tuki ry ja Tiirismaan peruskoulun liikunnanopettajat ovat antaneet asiassa lausuntonsa. Lisäksi keskusta-alueen kumppanuuspöytä on omaloitteisesti esittänyt kannanottonsa.

Edelleen valituksen liiteasiakirjoista ilmenee, että Tiirismaan englanninkielisten luokkien tukiyhdistys ry:n ja Harjun vanhempaintoimikunnan jäsenet ovat 1.12.2022 tavanneet sivistyslautakunnan jäseniä. Tapaamisesta laaditun muistion mukaan tapaamisessa on selvitetty yhdistämisen perusteita ja aikataulua sekä keskusteltu muun ohella vanhempien huolista koulujen yhdistymiseen liittyen.

Tiirismaan ja Harjun koulujen oppilaiden huoltajilla ja opetushenkilöstöllä on ollut heille järjestetyissä keskustelutilaisuuksissa mahdollisuus saada tietoa koulujen yhdistämiseen liittyvistä seikoista ja esittää mielipiteensä asian käsittelyyn osallistuville.

Asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene, millä tarkkuudella tilaisuuksissa tehdyt havainnot on esitetty sivistyslautakunnalle. Sivistyslautakunnan jäsenten on kuitenkin ollut mahdollista saada tarkempia tietoja oppilaiden, huoltajien ja opetushenkilökunnan mielipiteistä useista sivistyslautakunnalle toimitetuista lausunnoista.

Sivistyslautakunnan lausunnon mukaan kaikki sille toimitetut lausunnot, mukaan lukien Harjun koulun opettajien lausunto, ovat olleet mukana valmisteluaineistossa, johon lautakunnan jäsenet ovat voineet tutustua. Tähän nähden merkitystä ei ole sillä, ettei lausuntoja ole liitetty kokouksen esityslistaan ja pöytäkirjaan. Asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene, ettei

lautakunnan jäsenillä olisi ollut riittävästi aikaa tutustua lausuntoihin. Edellä todetun perusteella ei voida katsoa, että vaikuttamismahdollisuuksien käyttäminen olisi estynyt edellä käsiteltyjen, valituksessa esiin tuotujen seikkojen johdosta.

Saadun selvityksen mukaan kaupunginvaltuuston perustamien kumppanuuspöytien tarkoituksena on lisätä osallisuutta ja antaa kannanottonsa ja lausuntonsa kaupunkia ja omaa aluettaan koskeviin merkittäviin suunnitelmiin. Kaupunki ei kuitenkaan pelkää tämän perusteella ole velvoitettu pyytämään kumppanuuspöydän lausuntoa koulujen yhdistämistä koskevassa asiassa. Kysymyksessä olevan alueen kumppanuuspöydän kanta asiaan on joka tapauksessa ollut sivistyslautakunnan tiedossa asiaa ratkaistaessa, sillä kumppanuuspöytä oli omasta aloitteesta lausunut asiasta.

Lahden kaupunki on hallintolain 41 §:n mukaisesti varannut kyseisessä lainkohdassa tarkoitetuille henkilöille riittävät vaikuttamismahdollisuudet. Perusopetuslain 3 §:n 3 momentti koskee kotien kanssa tehtävää yhteistyötä opetuksessa, eikä sitä sovelleta kunnan kouluverkkoa koskevaan päätöksentekoon tai sen valmisteluun.

Sillä seikalla, onko kaupunki käsitellyt sivistyslautakunnan päätösten antamisen jälkeen saapuneen muutoksenhakijoiden asiakirjapyynnön viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti, ei ole merkitystä arvioitaessa sivistyslautakunnan kouluverkkoa koskevassa asiassa tekemien päätösten lainmukaisuutta.

Sivistyslautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä puutteellisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen vuoksi.

Muut valmistelua koskevat valitusperusteet

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Sivistyslautakunnan päätöstä 13.12.2022 § 140 on perusteltu muun ohella keskustan koulujen oppilasmäärien kehityksellä, Harjun koulurakennuksen huonolla kunnolla sekä koulujen yhdistämisestä saatavilla säästöillä. Päätöksen valmisteluaineistoon on kuulunut selvitys Harjun ja Tiirismaan koulujen yhdistymisen vaikutuksista lapsiin ja kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen. Samoin valmisteluaineistoon on kuulunut selvitys Harjun ja Tiirismaan koulujen yhdistymisen vaihtoehtoisten toteutusaikataulujen kustannuksista. Lautakunnalle toimitetut lausunnot, vastaukset Lahden Tiirismaan englanninkielisten luokkien tuki ry:n ja huoltajien esittämiin kysymyksiin, keskustan alueen kumppanuuspöydän kannanotto, selvitys hakijamääristä laajamittaiseen kaksikieliseen opetukseen, selvitys Harjun koulun rakennuksen kunnosta sekä selvitys keskustan alueen koulujen oppilasmääristä ovat olleet lautakunnan jäsenten käytettävissä.

Sivistyslautakunnan toimivaltaan on kuulunut arvioida, pitääkö se asiassa saatua selvitystä riittävänä vai palauttaako se asian uudelleen valmisteltavaksi esimerkiksi vaihtoehtoisten ratkaisujen selvittämiseksi. Sivistyslautakunta on asiassa suoritetun valmistelun pohjalta ottanut asian ratkaistavakseen ja pitänyt siten asiassa saamiaan selvityksiä riittävinä, jotta se on voinut päättää koulujen yhdistämisestä. Asian valmistelua ei asiassa esitetyn perusteella voida pitää sillä tavoin puutteellisena tai harhaanjohtavana, ettei sivistyslautakunnalla olisi ollut edellytyksiä arvioida opetus- ja kasvatustoiminnan johtajan esityksen sisältöä ja merkitystä.

Sivistyslautakunnan päätöksellä ei ole päätetty koulurakennuksen tulevasta käytöstä, eikä päätöksen valmistelua näin ollen ole pidettävä puutteellisena valituksessa esiin tuotujen koulurakennuksen historiallisiin tai kulttuurillisiin arvoihin liittyvistä syistä.

Sivistyslautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä valmistelun puutteellisuuden vuoksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijä Vilma Lehmonen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jussi-Pekka Lajunen, Kaija Laitanen ja Liisamaija Kangas.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Lahden Seudun Vanhemmat ry sähköpostitse
	Lahden englanninkielisten luokkien tuki ry sähköpostitse
	[REDACTED] sähköpostitse
	Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmässä ilmoitetun yhdys henkilön [REDACTED] on ilmoitettava tiedoksisaannista kanssavalittajilleen [REDACTED]. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.
Jäljennös	Lahden kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä sähköpostitse
Oikeudenkäyntimaksu	270 euroa, laskutetaan myöhemmin

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
 Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
 Puhelinnumero: 029 56 42210
 Faksi: 029 56 42269
 Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
 Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puhelusta peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusaika luetaan siitä, kun ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan tai kuntayhtymän yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15